

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM – Európske štúdiá

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA – päťročné štúdium

CHARAKTERISTIKA PREDMETU*

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra sa skladá z dvoch častí: slovenský jazyk a literárna výchova. Patrí ku kľúčovým predmetom päťročného štúdia v gymnáziu. Participuje na všetkých stránkach rozvoja osobnosti žiaka, a preto sa vyučuje vo všetkých ročníkoch.

V časti slovenský jazyk sa kladie dôraz na rovnaký podiel poznatkov a logicko-myšlienkových a komunikatívnych činností. Pri jeho vyučovaní sa uprednostňujú metódy samostatného racionálneho štúdia, práce s učebnicovou a doplnkovou literatúrou a metódy diskusie. Jadrom vyučovania slovenského jazyka je aktívny rozvoj vyjadrovania žiakov, ktorý sa opiera o nevyhnutné poznatky zo štylistiky a komunikácie. Výber a štruktúra slohového učiva vychádza zo vzťahu slohový postup – funkčný jazykový štýl – komunikatívna situácia. Namiesto faktografickej orientácie je obsah zameraný na analyticko-interpretačné činnosti. Obsah literárnej výchovy sa v najvšeobecnejšom zmysle orientuje na dve činnosti: recepciu a tvorbu.

Vo všetkých zložkách predmetu sa uplatňuje konštruktivistický prístup k učeniu, v ktorom sa žiak stáva učiacim sa subjektom.

CIELE PREDMETU*

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je v maximálne možnej miere prispieť k splneniu všeobecných cieľov vzdelávania a k osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva. Hlavný cieľ vyučovania predmetu obsahuje tri komponenty: komunikatívny, kognitívny a formatívny. Smerujú k zabezpečeniu tých kľúčových kompetencií, ktoré sú sledované všetkými učebnými predmetmi a ktoré sa realizujú v každom učebnom predmete podľa jeho špecifik.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je predovšetkým formovanie a rozvoj tvorivých schopností žiakov.

Vyučovacie procesy smerujú k tomu, aby sa žiaci naučili:

- interpretovať texty hovorené a písané
- samostatne racionálne študovať z odborných kníh a časopisov a iných médií
- odborne citovať, parafrázovať
- viesť si vlastné záznamy
- výrazne a plynule čítať odborný, prípadne umelecký text
- využívať tvorivosť a logicko-myšlienkové postupy, ako sú analýza, syntéza, abstrakcia, analógia, atď.
- vecne a presvedčivo argumentovať, obhájiť svoj názor a kriticky hodnotiť
- vo svojich prejavoch vhodne uplatňovať logickú nadväznosť a komunikatívnu funkčnosť slov a viet, gramatickú správnosť, spisovnosť
- ovládať a používať odbornú jazykovú terminológiu
- vyjadrovať sa vhodne, výstižne, kultivovane, gramaticky správne v hovorenej i písanej forme
- v hovorených prejavoch uplatňovať výraznú artikuláciu, spisovnú výslovnosť, dodržiavať zásady rétoriky
- tvoriť rozličné druhy textov v písomnej a ústnej forme v súlade s funkčnými jazykovými štýlmi
- poznatky nadobudnuté pri vyučovaní slovenského jazyka aplikovať v ostatných učebných predmetoch a naopak
- chápať a používať jazyk ako dôležitý znak národnej aj individuálnej kultúry
- získať schopnosť medzilidského porozumenia a prirodzenej komunikácie
- osvojiť si schopnosť vcítiť sa do vnútorného života iných, chápať ich potreby, myslenie, cítenie, konanie
- zbavovať sa predsudkov, osvojiť si schopnosť preklenúť prirodzené a kultúrne odlišnosti jednotlivcov a celých sociálnych skupín
- vytvoriť si individuálny hodnotový systém, naučiť sa kriticky hodnotiť javy okolo seba a argumentmi obhájiť svoje stanovisko
- rozvíjať svoju schopnosť tvorivo interpretovať osvojené myšlienky a produkovať vlastné

- vedieť akceptovať a hodnotiť ľudí, javy a udalosti okolo seba
- využívať získané poznatky, premieňať ich na projekty
- osvojiť si základné literárnovedné pojmy a na výbere najvýznamnejších slovenských autorov a literárnych diel sa oboznámi s chronologickým modelom vývinu umenia a literatúry aj v zahraničí
- naučiť sa čítať umelecké literárne dielo s kritickým odstupom, nadhľadom; analyzovať a emocionálne prežívať text
- uvedomiť si štylistickú a kompozičnú organizáciu textu
- osvojiť si metódy analýzy a interpretácie básnických, prozaických a dramatických diel.

* prevzaté z inovovaného štátneho vzdelávacieho programu

Súčasťou tohto materiálu je aj zaradenie prierezových tém platných pre gymnáziá:

- 1 - osobnostný a sociálny rozvoj
- 2 - environmentálna výchova
- 3 - mediálna výchova
- 4 - multikultúrna výchova
- 5 - ochrana života a zdravia

Zaradenie týchto tém k príslušným tematickým celkom má orientačný charakter. Príslušní vyučujúci majú možnosť prostredníctvom svojich tematických výchovno-vzdelávacích plánov upraviť a konkretizovať využitie týchto tém.

UČEBNÝ PLÁN

Názov predmetu	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA					
Stupeň vzdelávania	ISCED 3 – päťročné gymnázium					
Zameranie	bilingválne štúdium					
Ročník	I.	II.	III.	IV.	V.	Spolu
Počet hodín	3 + 1	3	3	3	0 + 4	17

RÁMCOVÉ UČEBNÉ OSNOVY

Tematický celok		Počet hodín	Prierezové témy
I. ročník		132 hodín (4 hodiny týždenne)	
1.	Významová rovina jazyka	6	Multikultúrna výchova
2.	Zvuková rovina jazyka	6	Osobnostný a sociálny rozvoj
3.	Morfologická rovina jazyka	18	Osobnostný a sociálny rozvoj
4.	Syntaktická rovina jazyka	18	Osobnostný a sociálny rozvoj
5.	Sloh	12	Multikultúrna výchova
6.	Jazyk a reč	6	Multikultúrna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj
7.	Poézia	25	Multikultúrna výchova
8.	Próza	25	Multikultúrna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj
9.	Náučná literatúra	8	Multikultúrna výchova

10.	Dráma	8	Multikultúrna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj
II. ročník		99 hodín (3 hodiny týždenne)	
1.	Učenie sa	2	Osobnostný a sociálny rozvoj
2.	Lexikológia	5	Multikultúrna výchova, mediálna výchova
3.	Jazyková komunikácia	1	Osobnostný a sociálny rozvoj
4.	Získavanie a spracovanie informácií	2	Multikultúrna výchova, mediálna výchova
5.	Slohotvorný proces	15	Osobnostný a sociálny rozvoj
6.	Morfológia	8	Osobnostný a sociálny rozvoj
7.	Literárna komunikácia	2	Osobnostný a sociálny rozvoj
8.	Všeobecné pojmy	3	Osobnostný a sociálny rozvoj
9.	Štruktúra literárneho diela	4	Osobnostný a sociálny rozvoj, mediálna výchova
10.	Staroveká literatúra	13	Multikultúrna výchova, mediálna výchova
11.	Stredoveká literatúra	11	Osobnostný a sociálny rozvoj
12.	Renesančná literatúra, humanizmus	10	Osobnostný a sociálny rozvoj
13.	Baroková literatúra	10	Osobnostný a sociálny rozvoj
14.	Klasicizmus	13	Osobnostný a sociálny rozvoj
III. ročník		99 hodín (3 hodiny týždenne)	
1.	Sloh	20	Osobnostný a sociálny rozvoj, mediálna výchova
2.	Morfologická rovina jazyka	5	Osobnostný a sociálny rozvoj
3.	Syntaktická rovina jazyka	8	Osobnostný a sociálny rozvoj
4.	Preromantizmus	7	Osobnostný a sociálny rozvoj, multikultúrna výchova
5.	Romantizmus	22	Osobnostný a sociálny rozvoj, multikultúrna výchova, tvorba projektu a prezentačné zručnosti
6.	Postromantizmus	5	Osobnostný a sociálny rozvoj

7.	Realizmus	32	Osobnostný a sociálny rozvoj, multikultúrna výchova, tvorba projektu a prezentačné zručnosti
IV. ročník		99 hodín (3 hodiny týždenne)	
1.	Komunikácia a sloh	16	Osobnostný a sociálny rozvoj, mediálna výchova
2.	Učenie sa	1	Osobnostný a sociálny rozvoj
3.	Práca s informáciami	1	Osobnostný a sociálny rozvoj
4.	Syntaktická rovina jazyka	1	Osobnostný a sociálny rozvoj
5.	Zvuková rovina jazyka	14	Osobnostný a sociálny rozvoj, mediálna výchova
6.	Premeny realizmu	15	Osobný a sociálny rozvoj, mediálna výchova, tvorba projektu a prezentačné zručnosti
7.	Literárna moderna	8	Multikultúrna výchova, osobný a sociálny rozvoj
8.	Moderná slovenská poézia	5	Multikultúrna výchova
9.	Avantgarda	23	Multikultúrna výchova, osobný a sociálny rozvoj, tvorba projektu a prezentačné zručnosti, mediálna výchova
10.	Návrat k spoločenskej funkcii literatúry	15	Multikultúrna výchova
V. ročník		108 hodín (4 hodiny týždenne)	
1.	Sloh	19	Osobnostný a sociálny rozvoj, mediálna výchova
2.	Jazyk a reč	8	Osobnostný a sociálny rozvoj, multikultúrna výchova
3.	Tradicie realizmu	9	Multikultúrna výchova, tvorba projektu a prezentačné zručnosti
4.	Literatúra v totalitných podmienkach	11	Osobnostný a sociálny rozvoj, tvorba projektu a prezentačné zručnosti
5.	Zmeny pohľadu na realitu	17	Osobnostný a sociálny rozvoj, tvorba projektu a prezentačné zručnosti, multikultúrna výchova
6.	Postmoderna	6	Osobnostný a sociálny rozvoj

7.	Súčasná slovenská literatúra	6	Osobnostný a sociálny rozvoj
8.	Etapy literárneho vývoja/Literárne obdobia a smery	32	Osobnostný a sociálny rozvoj, multikultúrna výchova

UČEBNÉ OSNOVY

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

I. ročník

Jazyk a sloh: 66 hodín (2 hodiny týždenne)

Učebnice: Krajčovičová, Balážiková: Slovenský jazyk II. pre gymnáziá
s osemročným štúdiom , Ihnátková: Komunikácia a sloh

Kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii	Významová rovina jazyka	Lexikológia, lexikografia, lexika a jej rozdelenie, slovníky	Pozná význam využívaných slov, vie vyhľadať význam neznámych slov v slovníkoch, využívať primeraný repertoár slovnej zásoby a rozširovať si ho, využíva spôsoby obohacovania slovnej zásoby, používa frazeologizmy	6	Ústne a písomné opakovanie/ individuálna práca žiakov, práca s textom	Multikultúr na výchova Osobnostný a sociálny rozvoj
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii	Zvuková rovina jazyka, grafická stránka, pravopis.	Hláska /samohlásky: krátke, dlhé, spoluhlásky: tvrdé, mäkké, obojaké dvojhlásky/. Znelostná asimilácia, znelé, neznelé, nepárové spoluhlásky. Slabika, rozdeľovanie slov, slabikotvorné spoluhlásky. Rytmický zákon. Ortoepia /splývavá výslovnosť, spodobovanie, výslovnosť, výslovnosť cudzích slov/. Abeceda.	Vo vlastných prejavoch dodržiava pravidlá spisovnej výslovnosti. Dokáže odlišiť zvukovú a písomnú podobu reči, pomenovať jej základné jednotky, zreprodukovať pravidlá znelostnej asimilácie vo vlastnom jazykovom prejave. <u>Vo svojich jazykových prejavoch dodržiava pravidlá ortografie a interpunkciu.</u>	6 4/2	Ústne a písomné opakovanie/ individuálna práca žiakov, práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj Mediálna výchova

		Malé, veľké písmená, tlačené písmená. Diakritické znamienka/dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky/.Interpunkcia, interpunkčné znamienka. Ortografia /vybrané slová, rozdeľovanie predpôň, priama reč, uvádzacia veta/.				
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii	Morfologická rovina jazyka	Slovné druhy, ich rozdelenie, gramatické kategórie	Vie odlíšiť a určiť jednotlivé <u>slovné druhy v texte</u> , <u>vie správne uplatňovať jednotlivé gramatické kategórie pri tvorbe viet a textov</u> , rozlíšiť plnovýznamovosť a neplnovýznamovosť slovných druhov a ich vetnočlenskú platnosť. Vo vlastných jazykových prejavoch používa na vyjadrenie vyššej miery vlastnosti či okolnosti deja správne tvary stupňovania príd. mien a prísloviek.	18 12/6	Ústne a písomné precvičovanie, individuálna práca žiakov, práca s textom.	Osobnostný a sociálny rozvoj
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii	Syntaktická rovina jazyka	Veta; rozdelenie viet, vetné členy, sklady a vzťahy; nadvetná syntax /názov, odsek, kapitola, úvod, jadro, záver/. Titulok, súdržnosť textu.	Žiak dodržiava pravidlá a požiadavky syntaxe, vie vysvetliť funkciu vetných členov, odlíšiť jednoduchú vetu od súvetia, dodržiava interpunkciu, <u>vie určiť jednotlivé druhy</u>	18 12/6	Ústne a písomné precvičovanie, individuálna práca žiakov, práca s textom. Výklad.	Osobnostný a sociálny rozvoj

		Zápor v slovenčine.	<u>jednoduchého súvetia</u> a v rámci textovej syntaxe vie vytvoriť názov textu a následne text rozčleniť. <u>Vie vytvoriť štruktúrovaný a kompozične ucelený text, v ktorom uplatní logické, časové a príčinné súvislosti a požiadavky slovosledu.</u>			
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii	Sloh	Spoločné a rozdielne znaky textov. Kontext Interpretácia textu Hybridizácia jazykových štýlov, slohových postupov a útvarov	Žiak dokáže hodnotiť rôzne texty, súvislé i nesúvislé, z hľadiska obsahu, formy, jazykových prostriedkov, útvaru, štýlu. Vie transformovať text z jedného žánru do druhého. Je schopný interpretovať text a integrovať nové informácie aj s využitím kontextu s predchádzajúcimi poznatkami Dokáže vysvetliť pojem hybridizácia ... a vo vlastných jazykových prejavoch vie zdôvodniť jej použitie. Dokáže vytvoriť vhodný slohový útvar v súlade s cieľom komunikácie. Pri jazykových prejavoch dodržiava aktuálnu jazykovú normu.	12	Brainstorming/skupinová práca Práca s textom, individuálna práca	Multikultúrna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj Mediálna výchova
Komunikovať adekvátne	Jazyk a reč	Národný jazyk ,cudzí jazyk, cieľový jazyk	Žiak vie vysvetliť rozdiel medzi národným, cudzím,	6	Výklad/práca s textom	Osobnostný a sociálny

komunikačnej situácii		Spisovný jazyk Nárečie/teritoriálne, sociálne/ Úradný jazyk Jazyky národnostných menšín	cieľovým, úradným (štátnym) jazykom a jazykmi národnostných menšín. Dokáže vysvetliť ich základnú funkciu.			rozvoj Multikultúr na výchova
-----------------------	--	---	---	--	--	--------------------------------------

Počet diktátov: 4 /v každom polroku 2/
 Počet slohových prác: 2 /v každom polroku 1/
 Zameranie slohových prác: úvaha, rozprávanie

Literatúra: 66 hodín (2 hodiny týždenne) Učebnica: Petriková, Daniela: Literárna výchova pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník gymnázií

Kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy
Technika čítania a verejná prezentácia. Tvorivé kompetencie. Analytické a interpretačné kompetencie.	Poézia	Reflexívna a spoločenská lyrika J. Kráľ: Orol, Duma Bratislavská A. Sládkovič: Nehaňte ľud môj S. Chalupka: Kráľ'ohoľ'ská, Mor ho J. Matuška: Nad Tatrou sa blýska Ľudová pieseň I. Krasko: Otcova roľa Óda J. Hollý: Na Umku	Dokáže rytmicky výrazne predniesť známy aj neznámy text. Dokáže frázovať text a vystihnúť vzťah medzi umeleckými prostriedkami a zmyslom literárneho textu. Vie odôvodniť svoj spôsob recitácie. Žiak vie v texte nájsť rôzne druhy rýmov, <u>vie vytvoriť krátky básnický text a uplatniť v ňom ľubovoľný typ rýmu.</u> <u>Dokáže vyhľadať umelecké jazykové prostriedky a vysvetliť ich uplatnenie.</u> <u>Dokáže interpretovať básnický</u>	25 16/9	Výklad, individuálna práca s textom, čítankou Brainstorming	Multikultúr na výchova. Mediálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj Environmentálna výchova

		<p>F. Schiller: Na radosť</p> <p>J. Botto: K mladosti</p> <p>Sonet</p> <p>P. O. Hviezdoslav: Krvavé sonety Aforizmy, epigram, epitaf</p> <p>Populárna pieseň Epická poézia- epos</p>	<p><u>text, sformulovať hlavnú myšlienku textu a vyjadriť svoje pocity. Dokáže pochopiť umelecké dielo ako odraz doby a zámeru autora. Svoje názory vie obhájiť.</u></p>			
<p>Technika čítania a verejná prezentácia Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie Čítanie s porozumením</p> <p>Analytické a interpretačné kompetencie</p>	Próza	<p>Novela Poviedka Román</p> <p>Historický román Vedecko- fantastický román Dobrodružný román Detektívka Román zo života mladých, dievčenský román Spoločenský román Biografický román Román vo forme denníka</p>	<p>Dokáže plynulo, výrazne a so správnou výslovnosťou prečítať literárny text. Vie reprodukovať definíciu štandardizovaných pojmov a vysvetliť ju. Vie porovnať príbuzné pojmy. Vie určiť žáner neznámeho diela a uviesť charakteristické žánrové znaky tohto diela. Dokáže vytvoriť klasifikáciu krátkych epických prozaických útvarov. Dokáže odlišiť pásmo rozprávača a pásmo postáv. Chápe funkciu rozprávača, dokáže určiť typ rozprávača. Vie vysvetliť podstatu vnútorného monológu. <u>Dokáže odlišiť</u></p>	25 16/9	Riadený rozhovor, práca s učebnicou Brainstorming	<p>Multikultúr na výchova</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>

Tvorivé kompetencie			<u>dejový a významový plán diela, objaviť pointu diela.</u> <u>Vie odlíšiť hlavné myšlienky od vedľajších, podstatné informácie od nepodstatných.</u> <u>Žiak vie vlastnými slovami vyjadriť pocity, problémy mladej generácie v diele, porovnať s dnešnou generáciou.</u> <u>Dokáže prerozprávať príbeh.</u> <u>Vie analyzovať text, utvoriť osnovu.</u> <u>Vie vytvoriť jednoduchý prozaický text, pričom uplatní svoje literárnovedné vedomosti a dodržiava pravidlá morfológie a syntaxe.</u>			
Technika čítania a verejná prezentácia Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie Čítanie s porozumením	Náučná literatúra	Literatúra faktu	Žiak vie vysvetliť znaky lit. faktu, vie určiť žáner neznámeho diela a uviesť charakteristické žánrové znaky tohto diela. <u>Vie odlíšiť podstatné informácie od nepodstatných.</u> <u>Vie analyzovať text, utvoriť konspekt, osnovu tézy.</u>	8 7/1	Riadený rozhovor, práca s učebnicou	Multikultúr na výchova
Technika čítania a verejná prezentácia Pamäťové, klasifikačné	Dráma	Tragédia Komédia Muzikál	Vie v dramatinovanom čítaní vyjadriť charakter alebo momentálny stav postavy. Žiak vie vysvetliť obsah pojmov a rozdiely medzi nimi,	8	Práca s textom, dramatinované čítanie	Multikultúr na výchova Mediálna výchova

a aplikačné kompetencie			vie definovať drámu ako literárny druh. Dokáže v texte určiť monológ a dialóg. Dokáže prezentovať svoje názory na text v triede, podoprieť ich argumentmi a obhájiť ich. Vie aplikovať príbuzné literárnoumelecké javy na hudobné diela a vysvetliť ich estetickú funkciu.			Osobnostný a sociálny rozvoj
-------------------------	--	--	--	--	--	------------------------------

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

II. ročník

Literatúra: 2 hodiny týždenne (66 hodín)

Učebnica: Polakovičová a kol.: Literatúra I. pre SŠ

Kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy, poznámky
Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie	Literárna komunikácia	Komunikačný reťazec. Autor, spisovateľ. Čitateľ, divák, poslucháč. Aktuálna skutočnosť – literárna fikcia. Časopis, kniha, knižnica. Text, ilustrácia.	Žiak vie vysvetliť vzťahy medzi pojmami v komunikačnom reťazci, chápe funkciu literárneho diela.	2	Výklad, práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj
Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie. Reprodukovat' fakty a definície, vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Usporiadať známe javy do tried a systémov.	Všeobecné pojmy	Literárne druhy – lyrika /duchovná, čistá, ľúbostná, spoločenská, reflexívna, prírodná/, epika, dráma. Literárne formy – poézia, próza, dráma. Literárne žánre a básnické formy.	Vie reprodukovať definíciu štandardizovaných pojmov a vysvetliť ju. Vie porovnať príbuzné štandardizované pojmy. Chápe zásady klasifikácie pojmov do tried na základe spoločných, resp. rozdielnych vlastností. Svoj návrh dokáže vysvetliť a obhájiť.	3	Výklad, práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj
Pamäťové,		Podsystemy	Vie reprodukovať		Práca s textom	Osobnostný a sociálny

<p>klasifikačné a aplikačné kompetencie. Reprodukovať fakty a definície, vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Usporiadať známe javy do tried a systémov.</p>		<p>literatúry /literatúra pre deti a dorast, odborná literatúra, populárnovedecká literatúra, umelecká literatúra, dobrodružná literatúra, literatúra faktu, vedecko-fantastická lit./ Umelá – ľudová /ľudová pieseň, porekadlo, pranostika, príslovie, rozprávka, vyčítanka/</p>	<p>definíciu štandardizovaných pojmov a vysvetliť ju. Vie porovnať príbuzné štandardizované pojmy. Chápe zásady klasifikácie pojmov do tried na základe spoločných, resp. rozdielnych vlastností. Svoj návrh dokáže vysvetliť a obhájiť.</p>			<p>rozvoj</p>
<p>Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie. Reprodukovať fakty a definície, vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Usporiadať známe javy do tried a systémov</p>	<p>Štruktúra literárneho diela</p>	<p>Dej, príbeh. Autorská štylizácia reality. Kompozícia literárneho diela. /chronologický, reťazovitý, retrospektívny postup/ Vonkajšia kompozícia lit. diela /nadpis, odsek, kapitola, diel, strofa, spev, verš, výstup, dejstvo/ Členenie epického textu. Pásmo rozprávača /vševediaci, priamy/, pásmo postáv /replika, monológ, dialóg, vnútorný monológ/.</p>	<p>Vie reprodukovať definíciu štandardizovaných pojmov a vysvetliť ju. Vie porovnať príbuzné štandardizované pojmy Vie v známom aj neznámom epickom diel určiť kompozičný postup. Dokáže rozlíšiť pásmo rozprávača a pásmo postáv i obe formy priamej reči, vie ich obsahovo, formálne i pravopisne vymedziť, pozná pojem vševediaci a priamy rozprávač a dokáže ich identifikovať v texte.</p>	<p>4</p>	<p>Výklad/práca s textom</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj. Mediálna výchova</p>

		Nespoľahlivosť v rozprávaní /nespoľahlivý rozprávač/ Hĺbkové členenie literárneho diela /dejový plán literárneho diela, významový plán literárneho diela – pointa, motív, téma, hlavná myšlienka/	Chápe funkciu rozprávača.			
Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie		Hlavná a vedľajšia literárna postava, idealizovaný typ postavy, charakterový typ postavy, sociálny typ postavy.	Chápe funkciu postavy, dokáže určiť typ postavy v epickom a dramatickom diele.		Rozhovor Výklad Práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj
Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty. Analytické a interpretačné kompetencie. Analyzovať literárny text z hľadiska štylistických,	Staroveká literatúra	Znaky starovekej literatúry- sumerská, hebrejská, antická lit. Biblia .Epika – báj, epos, kompozícia eposu, Epos o Gilgamešovi, Iliada a Odysea Krátka epika- bájka, podobenstvo, anekdota. Metafora, personifikácia,	Žiak ovláda charakteristiku literárneho obdobia, špecifický vplyv spoločenskopolitických udalostí na autorov a diela. Vie vysvetliť znaky eposu, kompozíciu eposu, znaky bájky, podobenstva, je schopný na konkrétnom diele nájsť typické znaky obdobia. Analyzuje a zovšeobecňuje	13	Skupinová práca Individuálna práca žiakov Práca s textom	Multikultúrna výchova Mediálna výchova

tematických a kompozičných prostriedkov a určiť ich funkčné využitie v diele.		epiteton, prirovnanie, metonymia.	konanie hrdinov, vie vysvetliť autorov zámer pri koncipovaní diela, jeho lexikálne, štylistické a formálne zvláštnosti.			
		Lyrika- óda, ľúbostná báseň, elégia, epigram, epitaf. Básnická otázka, anafora, zdobenina	Dokáže uskutočniť štylistickú, tematickú a kompozičnú analýzu textu a na jej základe určiť druh lyriky		Výklad Práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj
Analytické a interpretačné kompetencie Hodnotiť literárne dielo z vlastného stanoviska v kontexte doby jeho vzniku a v súčasnom kontexte.		Dráma- herec, režisér, autorské poznámky vonkajšia a vnútorná kompozícia drámy/úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie/ Tragédia /Antigona/ Komédia	Vie vysvetliť podstatu tragédie, komédie, ovláda kompozíciu starovekej i klasickej drámy. Vie vysvetliť autorovu myšlienku a estetickú koncepciu diela. Štylisticko-lexikálnou analýzou dokáže určiť prvky, ktoré sú v prehovoroch postáv nositeľom myšlienkového posolstva.		Projekt- prezentácia	Multikultúrna výchova Mediálna výchova
Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie	Stredoveká literatúra	Znaky stredovekej literatúry /alegória, symbol/ Hrdina stredovekej literatúry Staroslovienska	Žiak ovláda charakteristiku literárneho obdobia, špecifický vplyv spoločenskopolitických udalostí na autorov a	11	Výklad/individuálna práca	Osobnostný a sociálny rozvoj – človek a spoločnosť

		literatúra	diela			
Analytické a interpretačné kompetencie Hodnotiť literárne dielo z vlastného stanoviska v kontexte doby jeho vzniku a v súčasnom kontexte		Epika- legenda Život sv. Konštantína a Metoda Legenda o svätom Svoradovi a Benediktovi	Dokáže pochopiť dielo na základe všestrannej analýzy identifikovať rovinu deja a rovinu významu a ich vzájomnú spojitosť. Svoj hodnotový systém dokáže konfrontovať s hodnotami a významami obsiahnutými v texte.		Práca s textom Analýza Individuálna a skupinová práca	Osobnostný a sociálny rozvoj – človek a hodnoty Mediálna výchova
		Exemplum Kronika Hrdinský a alegorický epos	Vie vysvetliť pojmy- exemplum, kronika, hrdinský a alegorický epos Analyzuje a zovšeobecňuje konanie hrdinov		Práca s textom Analýza Individuálna a skupinová práca	Osobnostný a sociálny rozvoj
		Lyrika Hymnus /Proglas/	Vie vysvetliť pojem hymnus, vie nájsť znaky stredovekej literatúry v texte Proglas		Rozhovor, výklad, práca s textom Čítanie s porozumením	Osobnostný a sociálny rozvoj
		Lyrická poézia – villonská balada, ľúbostná a duchovná lyrika, modlitba. Rým – združený, striedavý, obkročný,	Vie nájsť v texte kompozičné i umelecké znaky villonskej balady Vie určiť druh lyriky a literárny žáner ukážky, vie sformulovať svoj		Rozhovor, výklad, práca s textom Čítanie s porozumením Ústne a písomné opakovanie	Osobnostný a sociálny rozvoj Osobnostný a sociálny rozvoj

		prerývaný	čitateľský dojem zo štylistickej a kompozičnej analýzy textu, používa argumenty, vie vymedziť pojmy ľúbostná, duchovná lyrika a aplikovať ich na akúkoľvek lyrickú báseň			
Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie Analytické a interpretačné kompetencie Hodnotiť literárne dielo z vlastného stanoviska v kontexte doby jeho vzniku a v súčasnom kontexte	Humanistická a renesančná literatúra	Znaky humanistickej a renesančnej literatúry, spoločenský a historický kontext Epika- novela /Dekameron/	Žiak ovláda charakteristiku literárneho obdobia, špecifický vplyv spoločensko- politických udalostí na autorov a diela, vie vysvetliť znaky novely, chápe a vie vysvetliť rozdiel medzi poviedkou a novelou	10	Výklad, práca s textom Projekt- prezentácia	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova
Hodnotiť literárne dielo z vlastného stanoviska v kontexte doby jeho vzniku a v súčasnom kontexte		Veľká epická próza- román Dômyselný rytier Don Quijote... Horizontálne členenie textu Priamy rozprávač	Vie definovať román a vysvetliť odlišnosti medzi románom, poviedkou a novelou Svoje vedomosti dokáže aplikovať na známe dielo, pozná pojmy priamy rozprávač dokáže ho		Rozhovor/skupinová práca Individuálna práca Práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj

			identifikovať v texte - dokáže odlíšiť obe pásma textu i obe formy priamej reči v akomkoľvek diele a vie ich obsahovo, formálne a pravopisne vymedziť, dokáže transformovať reč postáv do autorskej reči			
Hodnotiť literárne dielo z vlastného stanoviska v kontexte doby jeho vzniku a v súčasnom kontexte		Historická epická poézia Historické piesne Vonkajšia kompozícia	Vie nájsť znaky renesančnej literatúry v historických piesňach, vie nájsť v textoch trópy a figúry, vie určiť rým, počet slabík vo verši, chápe význam historickej piesne		Rozhovor/skupinová práca Individuálna práca Práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova
		Lyrika- sonet Sonety pre Lauru Lyrika- ľúbostná a spoločenská Martin Rakovský: O spoločenských vrstvách v štáte...	Vie definovať sonet, chápe kompozíciu sonetu a formálnu podobu sonetu Vie interpretovať známy literárny text. Rozumie princípu obraznosti v jazyku a vie určiť podstatu metonymie, vie vysvetliť rozdiel medzi metaforou a metonymiou, dokáže		Výklad, práca s textom Čítanie s porozumením Individuálna a skupinová práca	Osobnostný a sociálny rozvoj

			ich nájsť v texte a vysvetliť			
		<p>Dráma- tragédia, komédia ,monológ replika, Autorská poznámka</p> <p>Shakespeare: Hamlet</p>	<p>Chápe vnútornú a vonkajšiu kompozíciu drámy, horizontálne členenie textu, chápe funkciu monológu v diele Hamlet, vie vyvodiť pojem divadelnej hry ako lit. formy, pozná fázy vnútornej kompozície divadelnej hry a vie ich určiť v texte, vie odlíšiť pojmy monológ, replika, dialóg a vysvetliť zmysel autorskej poznámky, dokáže vysvetliť spoločné a odlišné kompozičné vlastnosti divadelnej hry v porovnaní s veršovanou resp. neveršovanou epikou</p>		<p>Diskusia Skupinová práca Projekt- prezentácia</p> <p>Ústne a písomné opakovanie</p>	<p>Multikultúrna výchova Mediálna výchova</p>
<p>Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie Analytické a interpretačné kompetencie</p>	Baroková literatúra	<p>Znaky barokovej literatúry Spoločenský a historický kontext Literárny kontext- štýl, symbol,</p>	<p>Žiak ovláda charakteristiku literárneho obdobia, špecifický vplyv spoločensko-politických udalostí na autorov a diela, je</p>	10	<p>Práca s textom Výklad Skupinová práca</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>

Hodnotiť literárne dielo z vlastného stanoviska v kontexte doby jeho vzniku a v súčasnom kontexte		alegória, protiklad	schopný na konkrétnom diele nájsť typické znaky barokového obdobia, analyzuje a zovšeobecňuje konanie hrdinov, vie vysvetliť autorov zámer pri koncipovaní diela, jeho lexikálne, štylistické a formálne zvláštnosti			Osobnostný a sociálny rozvoj
		Veľká epická próza- filozofický spis Komenský: Labyrint sveta a raj srdca Odborná próza- encyklopedické dielo- Historicko-zemepisná vedomosť o súvekom Uhorsku	Vie podstatu pojmu filozofický spis, odborná próza, encyklopedické dielo, vie vysvetliť a nájsť v známom texte alegóriu, vie poukázať na typické znaky encyklopedického diela		Rozhovor Skupinová a individuálna práca Práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj Environmentálna výchova
		Pikareskný román Dobrodružný Simplicius Simplicissimus Cestovný denník Väznenie, vyslobodenie a putovanie	Vie vysvetliť pojem pikareskný román Vie nájsť barokové protiklady v texte Vie vysvetliť pojem cestovný denník, vie dokázať, že známy text je písaný denníkovou		Práca s textom Výklad Skupinová práca	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova

			formou ,vie nájsť básnické jazykové prostriedky typické pre obdobie baroka			
		Lyrika- didakticko-reflexívna lyrika Duchovná a ľúbostná lyrika. Refrén. Valaská škola mravúv stodola	Vie vysvetliť pojem didakticko-reflexívna lyrika, chápe kompozíciu mravoučnej básne, vie určiť tému mravoučných textov, vie nájsť v ukázkach jazykové prostriedky typické pre obdobia baroka- hyperbola, kontrast, symbol...		Výklad Práca s textom Individuálna práca Opakovanie- ústne i písomné	Osobnostný a sociálny rozvoj. Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia
Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie Analytické a interpretačné kompetencie Hodnotiť literárne dielo z vlastného stanoviska v kontexte doby jeho vzniku a v súčasnom kontexte	Klasicistická literatúra	Znaky klasicistickej literatúry Osvietenský klasicizmus Spoločenský a historický kontext	Žiak ovláda charakteristiku literárneho obdobia, špecifický vplyv spoločensko-politických udalostí na autorov a diela, je schopný na konkrétnom diele nájsť typické znaky obdobia, analyzuje a zovšeobecňuje konanie hrdinov, vie vysvetliť autorov zámer pri koncipovaní diela	13	Výklad/práca s čítankou Skupinová práca	Osobnostný a sociálny rozvoj

		Osvietenstvo na území Slovenska Epika- osvietenký román René mládenca príhody a skúsenosti Klasicistická dráma. Tragédia P. Corneille	Vie nájsť v texte a vysvetliť retrospektívne rozprávanie , vie nájsť v texte znaky literárneho obdobia Vie uviesť znaky klasicistickej drámy a vyhládať ich v dramatickom texte		Práca s textom Výklad Rozhovor	Osobnostný a sociálny rozvoj
		Komédia-veselohra Lakomec, Kocúrkovo Hyperbola Komickosť – irónia, humor /situačný, jazykový/, satira	Žiak vie vysvetliť podstatu veselohry a dokáže túto vedomosť aplikovať na akúkoľvek divadelnú hru veseloherného charakteru. Pozná pojem charakterový typ postavy a vie ho aplikovať na akúkoľvek divadelnú hru s daným typom postáv, chápe komickosť postáv ako súčasť autorovej koncepcie príbehu, chápe situačný humor, vie určiť stylistické jazykové prostriedky, ktoré navodzujú humorný charakter textu, vie sa zapojiť do dramatizovaného		Projekt- prezentácia Projekt- prezentácia	Multikultúrna výchova Multikultúrna výchova

			čítania, plynulo, výrazne a jazykovo správne dokáže prezentovať text niektorej postavy, dokáže zdramatizovať text			
		Epika- epos Rytmus – rytmicky viazaná reč, rytmicky neviazaná reč. Časomerný veršový systém. Stopa – trochej, daktyl, jamb. J.Hollý:Svatopluk	Vie vysvetliť podstatu eposu, jeho kompozíciu, vie v texte určiť jednotlivé kompozičné časti, žiak ovláda zjednodušený princíp časomier, vie vytvoriť cvičný časomerný verš-daktyl, trochej, pretransformuje text básnického diela v časomernom veršovom systéme do prózy. Dokáže rytmicky správne predniesť básnický text. Vie určiť prostriedky rytmickej organizácie verša.		Výklad Individuálna práca Skupinová práca Práca s textom Opakovanie- ústne a písomné	Osobnostný a sociálny rozvoj Osobnostný a sociálny rozvoj

Jazyk a sloh:

1 hodina týždenne /33 hodín ročne/

Učebnice:

Hincová – Húsková: Slovenský jazyk pre 1.- 4.ročník stredných škôl

Kucharíková – Húsková – Hincová: Cvičebnica SJ pre 1.roč.SŠ

Ciel' alebo kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezová téma, poznámky
Schopnosť naučiť sa učiť	Učenie sa	Učebný štýl Faktory ovplyvňujúce učenie sa Efektívne zapamätávanie	Žiak sa samostatne učí a vie využiť podnety na učenie z rôznych zdrojov, pozná svoj učebný štýl.	2	Projekt/prezentácia a Riadený rozhovor	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova – človek a komunikácia
		Kontrola plnenia plánu Projektovanie vlastnej budúcnosti	Žiak vie postupovať podľa svojho učebného plánu			Osobnostný a sociálny rozvoj
		Dedukcia, indukcia, komparácia, analýza, syntéza , analógia	Racionálne vie používať logické myšlienkové operácie			
		Projekt – príprava - realizácia -prezentácia Správa o riešení projektu.	Žiak vie naplánovať svoju činnosť pri príprave projektu. Vie na základe získaných informácií vytvoriť hypotézy a overiť ich pravdivosť. Dokáže v projekte samostatne zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti a vhodne prezentovať			Osobnostný a sociálny rozvoj

			projekt. Dokáže prijať vecné pripomienky k svojmu projektu, analyzovať ich a prípadne zapracovať do svojho pôvodného riešenia.			
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii.	Lexikológia	Sémantický trojuholník (objekt – pojem – slovo) Lexikálny význam slova – gramatický význam slova	Žiak pozná význam slov, ktoré používa vo svojom jazykovom prejave v súlade s rôznymi kontextami a komunikačnými situáciami, vie si overiť význam neznámych slov v dostupných informačných zdrojoch.	5	Brainstorming, práca s textom, výklad	Multikulturálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, mediálna výchova
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii.		Slovná zásoba – členenie Jadro slovnej zásoby – okraj SZ SZ národného jazyka, individuálna SZ. Aktívna – pasívna SZ. Spisovné slová. Nespisovné slová – nárečové, slangové . Termíny/odborné názvy. Neutrálne slová. Citovo zafarbené slová – zdobneniny,	Žiak vo vlastných jazykových prejavoch využíva široký repertoár SZ, vyhýba sa stereotypnému vyjadrovaniu, rozlišuje funkčnosť a vhodnosť domácich a cudzích slov. Vie charakterizovať rozdiel medzi individuálnou SZ a SZ národného jazyka, cielene rozširuje vlastnú aktívnu SZ z dostupných zdrojov. Odlišuje v písaných i počutých prejavoch spisovné/nespisovné slová, resp. štylisticky vhodné/nevhodné slová. a túto vedomosť vhodne využíva vo vlastných		Práca s textom	

		eufemizmy, pejoratíva, vulgarizmy. Domáce slová, cudzie slová. Neologizmy. Zastarané slová, historizmy, archaizmy.	jazykových prejavoch.			
		Jednoslovné pomenovania, viacslovné pomenovania (združené pomenovania, frazeologizmy, príslovia, porekadlá, prirovnánie , pranostika	.			
		Jednovýznamové – viacvýznamové slová Synonymá, antonymá, homonymá	Vie vysvetliť sémantické vzťahy medzi slovami, rozlišuje homonymiu a viacvýznamovosť slov, vie ich správne uplatniť pri tvorbe vlastných prejavov		Výklad, práca s textom	
		Spôsoby obohacovania SZ: tvorenie slov – slovotvorný základ, základové slovo odvodzovanie –	Vie vysvetliť spôsoby obohacovania slovej zásoby a využíva ich vo vlastných prejavoch. Vie vysvetliť slovotvorné postupy a využíva ich pri tvorbe vlastných jazykových		Práca s textom	

		<p>predpona, prípona, odvodené slovo skladanie skracovanie – skratky, značky, skratkové slová preberanie slov prenášanie významu (metafora, metonymia, personifikácia)</p>	jazykových prejavoch.			
		<p>Slovníky – pravopisný, synonymický, výkladový, cudzích slov , frazologický, prekladový, terminologický</p>	<p>Žiak pozná a pri tvorbe vlastných jazykových prejavoch aktívne využíva platné jazykové kodifikačné príručky.</p>		Skupinová práca	Osobnostný a sociálny rozvoj
		<p>Internacionalizá- cia - internacionalizmus</p>			Skupinová práca	Multikultúrna výchova
<p>Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii</p>	<p>Jazyková komunikácia</p>	<p>Komunikácia verbálna, neverbálna. Súkromná, verejná. Efektívna, asertívna, devalvujúca.</p>	<p>Ovláda a vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava spoločenské zásady jazykovej komunikácie. Vo svojej jazykovej praxi sa vedome vyhýba devalvujúcej komunikácii .Dokáže zhodnotiť text z hľadiska</p>	1	<p>Diskusia, skupinová práca, práca s textom</p>	<p>Mediálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj</p>

			jazykovej kultúry.			
		Komunikačná situácia – odosielateľ, prijímateľ, dialóg, monológ.	Dokáže porozumieť počutému textu, t.j. je schopný roztriediť vypočuté informácie, vyjadriť hlavnú myšlienku textu a zopakovať niekoľko kľúčových slov.			
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii	Získavanie, spracovanie informácií	Informácia	Ovláda základy kritického čítania, t.j. vie vnímať problémy nastolené textom a identifikuje chyby a protirečenia, ktoré sa v texte nachádzajú. Dokáže identifikovať všetky informácie uvedené v texte explicitne.	2	Práca s textom, individuálna práca	Multikulturálna výchova Mediálna výchova
Čítať s porozumením súvislé aj nesúvislé texty		Kľúčová informácia, vedľajšia informácia	Vied odlíšiť podstatné informácie od nepodstatných. Je schopný vyvodiť z textu informácie, ktoré v ňom nie sú uvedené priamo, ale z neho vyplývajú. Na lepšie porozumenie aktívne využíva kontextové súvislosti.		Práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj
		Zdroje informácií	Dokáže posúdiť vierohodnosť/ spoľahlivosť /relevantnosť informačných zdrojov, na základe ktorých bol text vytvorený			Multikultúrna výchova
		Nadpis, titulok, marginálie, kľúčové slová, resumé, anotácia,	Dokáže identifikovať kľúčové slová textu, vie odlíšiť hlavné myšlienky od vedľajších.			Mediálna výchova

		abstrakt, obsah, bibliografický záznam, bibliografia, menný a vecný register, poznámky pod čiarou, vysvetlivky	Je schopný interpretovať text a integrovať informácie z neho s predchádzajúcimi poznatkami a skúsenosťami. Dokáže vybrať a hodnotiť text z hľadiska obsahu.			
		Konspekt/ poznámky, hlavná myšlienka, osnova z počutého alebo z prečítaného textu. Tézy. Citácia – presná, voľná, parafráza	Dokáže sformulovať hlavnú myšlienku textu. Dokáže analyzovať text – vytvoriť z neho konspekt, osnovu, tézy.		Individuálna práca	Osobnostný a sociálny rozvoj
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii	Slohotvorný proces	Analýza textu. Obsah, forma, autorský zámer.	Dokáže hodnotiť text z hľadiska formy, jazykových prostriedkov, útvaru, štýlu.	15	Výklad, práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj
Čítať s porozumením súvislé aj nesúvislé texty.		Text – vecný, umelecký, súvislý nesúvislý – graf, schéma, tabuľka. Spoločné a rozdielne znaky textov. Kontext	Vie výrazne čítať umelecký a vecný text s porozumením, vie rozlíšiť a charakterizovať umelecký a vecný text po obsahovej i formálnej stránke, vie v texte analyzovať využité výrazové prostriedky z hľadiska autorovho zámeru a funkcie textu		Práca s textom, individuálna práca	Osobnostný a sociálny rozvoj Mediálna výchova

Čítať s porozumením súvislé aj nesúvislé texty		Interpretácia textu	Pomocou analýzy textov dokáže nájsť ich spoločné a rozdielne znaky, ktoré využíva pri interpretácii.			
		Slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový/úvahový.	Vie na základe komunikačnej situácie správne stanoviť vhodný slohový útvar a zodpovedajúci jazykový štýl a na ich základe samostatne vytvoriť požadovaný text.		Samostatná práca	
		Slohotvorný/štýlotvorný proces. Fázy tvorenia jazykového prejavu	Pri tvorbe vlastného jazykového prejavu dodržiava, resp. prispôsobuje si jednotlivé fázy tvorby prejavu s dôrazom na jeho vhodnú ústnu alebo písomnú prezentáciu.			Osobnostný a sociálny rozvoj
		Jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký	Vie prispôbiť svoj prejav komunikačnej situácii – stratégiu, charakter i tón komunikácie. Ovláda a vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava aktuálnu normu a zároveň je schopný zvoliť vhodné stylistické prostriedky v každej komunikačnej situácii aj vtedy, ak by tým porušil jazykovú normu.			Mediálna výchova
		Hybridizácia jazykových	Dokáže vysvetliť pojem hybridizácia jazykových		Riadený rozhovor	

		štýlov, slohových postupov, slohových útvarov.	štýlov, slohových postupov a slohových útvarov a vo vlastných jazykových prejavoch vie odôvodniť využitie výrazových prostriedkov hybridizácie. Vie samostatne transformovať text z jedného žánru do druhého.			
		Štýlotvorné činitele: téma, autor, situácia, funkcia, adresát	Vie vysvetliť pôsobenie jednotlivých štýlotvorných činiteľov pri tvorbe jazykových prejavov a zohľadňuje ich vo vlastných prejavoch.		Výklad, riadený rozhovor	
		Bežná komunikácia – hovorový štýl. Blahoželania - ústne, písomne. Pohľadnica, súkromný list. Reklama, inzerát, vizitka, oznámenie, plagát. SMS, e-mail	Vie na základe komunikačnej situácie správne stanoviť vhodný slohový útvar a zodpovedajúci jazykový štýl a na ich základe samostatne vytvoriť požadovaný text.		Individuálna práca prezentácia	Multikultúrna výchova
		Diskusia, debata Názor, dôkaz, argument, protiargument	Vie vysvetliť význam počutého textu vzhľadom na širší významový kontext a ďalej ho využiť. Dokáže posúdiť z hľadiska jazykovej správnosti spoločenského		Riadený rozhovor	Mediálna výchova

			tónu vyjadrenie partnerov v danej komunikácii.			
		Diskusný príspevok	Dokáže zhodnotiť obsah a kvalitu ústnych prejavov spolužiakov a reagovať na ne spoločensky vhodným spôsobom. Dokáže vyjadriť a vysvetliť svoj názor na riešenie reálnych problémov s využitím podnetov z prečítaného textu.		Riadený rozhovor	mediálna výchova
		Mimojazykové prostriedky. Mimika, gestika, proxemika	pri ústnej prezentácii jazykového prejavu aktívne využíva vhodné mimojazykové prostriedky, ktorými umocňuje jeho celkové vyznenie.		Prezentácia	Mediálna výchova
		Administratívny štýl. Úradný list. Žiadosť, reklamácia, objednávka, potvrdenie, sťažnosť, pozvánka. Predtlače: dotazník, prihláška, zápisnica, splnomocnenie.	Vie na základe komunikačnej situácie správne stanoviť vhodný slohový útvar a zodpovedajúci jazykový štýl a na ich základe samostatne vytvoriť požadovaný text.			Osobnostný a sociálny rozvoj

		Motivačný list.				
		Pravidlá písania a úpravy písomností administratívneho štýlu.	Ovláda a vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava spoločenské zásady jazykovej komunikácie.		Práca s textom, individuálna práca	Osobnostný a sociálny rozvoj
		Životopis. Štruktúrovaný, beletrizovaný				
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii	Morfológia	Gramatický tvar. Skloňovanie. Menné gramatické kategórie. Pádové otázky.	Vie klasifikovať slovné druhy.	8	Výklad, práca s textom	Multikultúrna výchova
		Podstatné mená Ohybný plnovýznamový slovný druh. Vetnočlenská platnosť. Všeobecné – vlastné. Konkrétne – abstraktné. Životné – neživotné. Rod – mužský, ženský, stredný. Číslo - jednotné /singulár množné /plurál. Pád - nominatív /1. - genitív /2. - datív /3. - akuzatív /4. - vokatív /5. - lokál /6. - inštrumentál /7. Vzor – chlap, hrdina, dub, stroj, kuli	Vie určiť podstatné mená v texte a ich vetnočlenskú platnosť. Vie správne uplatniť gramatické kategórie pod.mien pri tvorbe viet a textov.		Práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj

		<p>- žena, ulica, dlaň, kosť, gazdiná - mesto, srdce, vysvedčenie, dievča Pomnožné pod.m. Pod.m. muž r. – životné, neživotné, zvieracie, neživ. zak. na -r, -l Cudzie nesklonné pod.m. Skloňovanie pani</p>				
		<p>Prídavné mená Ohybný, plnovýznamový slovný druh Vetnočlenská platnosť Akostné, stupňovanie /1.2.3. stupeň/ Vzťahové Privlastňovacie Rod, číslo, pád Vzor – pekný, cudzí, pávi, otcov, matkin</p>	<p>Vie určiť prídavné mená v texte a ich vetnočlenskú platnosť. Vie správne uplatniť gramatické kategórie prídavných mien pri tvorbe viet a textov. Vo vlastných jazykových prejavoch používa na vyjadrenie vyššej miery vlastnosti či okolnosti dej správne tvary stupňovania prídavných mien.</p>		Práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj
		<p>Zámená Ohybný, plnovýznamový slovný druh Vetnočlenská platnosť Skloňovanie Základný tvar Rod, číslo, pád Druhy zámen – osobné – základné,</p>	<p>Vie určiť zámená v texte a ich vetnočlenskú platnosť. Vie správne uplatniť gramatické kategórie zámen pri tvorbe viet a textov</p>		Práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj

		privlastňovacie zvratné – základné, privlastňovacie, vymedzovacie, neurčité, opytovacie, ukazovacie				
		Číslovky Ohybný, plnovýznamový slovný druh Vetnočlenská platnosť Skloňovanie Rod, číslo, pád Druhy čísloviek – určité, neurčité, základné, radové, násobné, skupinové	Vie určiť číslovky v texte a ich vetnočlenskú platnosť. Vie správne uplatniť gramatické kategórie čísloviek pri tvorbe viet a textov		Práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj
		Slovesá Ohybný, plnovýznamový slovný druh Vetnočlenská platnosť Tykanie/ vykanie Časovanie Slovesné kategórie – osoba, číslo, čas, spôsob, rod, vid Osoba -1.,2.,3. Čas –minulý, prítomný, budúci, Historický prízent Spôsob – oznamovací, rozkazovací, podmieňovací Rod – činný, trpný Vid –dokonavý,	Vie určiť slovesá v texte a ich vetnočlenskú platnosť. Vie správne uplatniť gramatické kategórie sloviess pri tvorbe viet a textov Vie v texte odlišiť jednotlivé druhy neplnovýznamových sloviess.		Práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj

		nedokonavý Určitý tvar slovíes Neurčité tvary slovíes – neurčitok, prechodník, činné príčastie prítomné, trpné príčastie, slovesné pod.m. Jednoduchý a zložený slovesný tvar Zvratné, nezvratné Plnovýznamové – činnostné, stavové Neplnovýznamové – sponové, modálne, fázové				
--	--	---	--	--	--	--

Kontrolné diktáty: 2

Kontrolné slohové práce: 2 (beletrizovaný životopis, diskusný príspevok)

Učebné osnovy sú v súlade so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet slovenský jazyk a literatúra.

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

III. ročník

Jazyk a sloh: 33 hodín (1 hodina týždenne)

Učebnice: Hincová, K., Húsková, A.: Slovenský jazyk pre 1.- 4. ročník stredných škôl
Záborská, M. a kol.: Cvičebnica zo slovenského jazyka pre 2. ročník stredných škôl

Kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy, poznámky
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii	Sloh	Opisný slohový postup Opis; kompozícia opisu Druhy opisu; statický, dynamický, umelecký, odborný/náučný, objektívny, subjektívny/karikatúra, jednoduchý Charakteristika	Žiak si vie na základe komunikačnej situácie správne stanoviť slohový útvar a zodpovedajúci jazykový štýl a na ich základe samostatne vytvoriť požadovaný text	20	Ústne a písomné precvičovanie, individuálna práca žiakov, práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj Mediálna výchova
		Druhy charakteristiky; priama, nepriama, skupinová, porovnávací, individuálna, auto-charakteristika, objektívna, subjektívna Beletrizovaný životopis				

		Publicistický štýl; Znaky publicistického štýlu Žánre publicistického štýlu; Spravodajské: správa, interview, plagát, inzerát, reklama Analytické: recenzia Beletristické: reportáž, fejtón	Žiak ovláda a vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava aktuálnu jazykovú normu a zároveň je schopný zvoliť vhodné stylistické prostriedky v určitých prejavoch aj vtedy, ak by tým porušil jazykovú normu. Vie identifikovať dezinformácie v jazykových prejavoch a vyjadriť svoj názor na ne. Vie na základe komunikačnej situácie vytvoriť vhodný slohový útvar.			
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii	Morfologická /tvarová rovina jazyka	Morfológia/tvaroslovia; Slovné druhy; Rozdelenie slovných druhov, ich charakteristika, gramatické kategórie; pravopis, stylistické využitie slovných druhov	Žiak vie odlíšiť a určiť jednotlivé slovné druhy v texte, vie správne uplatňovať gramatické kategórie pri tvorbe viet a textov v ústnej a písomnej podobe. Vie rozlíšiť plnovýznamovosť a neplnovýznamovosť slovných druhov a ich vetnočlenskú platnosť. Vo vlastných jazykových prejavoch vie využiť ich stylistické funkcie.	5	Ústne a písomné precvičovanie, individuálna práca žiakov, práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii	Syntaktická/skladobná rovina jazyka	Syntax/skladba; Syntagmatická syntax; vetný člen, syntagma Vetná syntax;	Žiak dodržiava pravidlá a požiadavky syntaxe, vie vysvetliť funkciu vetných členov, zdôvodniť vzťah medzi členmi skladov, odlíšiť jednotlivé typy viet,	8	Ústne a písomné precvičovanie, individuálna práca žiakov, práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj

		<p>Druhy viet Polovetná syntax; Polovetné konštrukcie Nadvetná syntax; Členenie textu: odsek, kapitola Odstupňovanie textu: typy rozprávača, pásmo rozprávača, pásmo postáv, typy reči</p>	<p>transformovať jednoduché vety na súvetia a na polovetné konštrukcie, vie nájsť odchýlky od vetnej stavby a funkčne ich využiť vo vlastných jazykových prejavoch, v rámci textovej syntaxe vie vytvoriť názov textu a následne text rozčleniť. V pásme rozprávača a v pásme postáv vie použiť rôzne typy reči. Vie vytvoriť štruktúrovaný a kompozične ucelený text, v ktorom uplatní logické, časové a príčinné súvislosti a požiadavky slovosledu. Žiak dodržiava interpunkciu v jednoduchej vete a v súvetí.</p>			
--	--	--	--	--	--	--

Kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy, poznámky
<p>Technika čítania a verejná prezentácia</p> <p>Čítať s porozumením súvislé a nesúvislé texty</p> <p>Analytické a interpretačné kompetencie</p>	Preromantizmus	<p>Idealizovaný typ postavy ľúbostná lyrika žalospev</p> <p>Román v denníkovej forme</p> <p>Alegória protiklad/kontrast</p>	<p>Žiak vie vymedziť pojem literárna postava a charakterizovať ju z čitateľského hľadiska. Dokáže odlíšiť pomocou znakov idealizovaný typ postavy.</p> <p>Vie definovať román a vysvetliť odlišnosti medzi románom, novelou a poviedkou, tieto vedomosti dokáže aplikovať na známe dielo.</p> <p>Vie určiť časti vonkajšej kompozície epického diela.</p> <p>Žiak rozumie princípu obraznosti v jazyku.</p>	7	Výklad, práca s textom, individuálna práca	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Multikultúrna výchova</p>
		Časomerný veršový systém	<p>Žiak vie určiť prostriedky rytmickej organizácie verša.</p> <p>Vie vysvetliť rytmické vlastnosti slovenčiny, dokáže definovať časomerný veršový systém, rozumie pojmom stopa, daktyl, trochej, spondej.</p>			

		<p>Rozbor a interpretácia: Ján Kollár – Slávy dcera; Předspěv Dráma Rozbor a interpretácia: J. W. Goethe – Utrpenie mladého Werthera Rozbor a interpretácia: J. W. Goethe - Faust</p>	<p>Žiak dokáže analyzovať, interpretovať a hodnotiť literárny text v kontexte doby jeho vzniku a súčasnej doby. Žiak vie definovať drámu ako literárny druh. Vie v dramatickom diele identifikovať všetky časti klasickej vnútornej kompozície. Vie reprodukovať krátky príbeh. Vie identifikovať charakteristické znaky literárneho diela a určiť jeho žáner.</p>			<p>Multikultúrna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj</p>
Technika čítania a verejná prezentácia	Romantizmus	Ľúbostná lyrika, žalospev, balada	Žiak vie z hľadiska obsahu rozlíšiť druhy lyriky.	22	<p>Výklad, práca s textom Skupinová práca Individuálna práca žiakov Projekt/prezentácia</p>	Osobnostný a sociálny rozvoj
		Poviedka, povesť	Žiak vie porovnať príbuzné štandardizované pojmy, dokáže identifikovať znaky, ktoré sú typické pre poviedku a povesť.			
		Sylabický veršový systém, združený rým rytmicko-syntaktický paralelizmus	Žiak vie vysvetliť rytmické vlastnosti slovenčiny, dokáže definovať sylabický veršový systém. Vie vysvetliť a textom dokázať rytmicko-syntaktický paralelizmus. V texte dokáže			

			identifikovať rôzne druhy rýmov a ich schémy.			
Analytické a interpretačné kompetencie Čítanie s porozumením Tvorivé kompetencie		Kronikársky/chronologický kompozičný postup Rozbor a interpretácia: L. Štúr: Rozžehnaní J. Kráľ: Jarná pieseň, Zakliata panna vo Váhu a divný Janko Rozbor a interpretácia: A. Sládkovič: Marína K. H. Mácha: Máj J. Botto: Smrť Jánošíkova S. Chalupka: Mor ho V. Hugo: Chrám Matky Božej v Paríži A. S. Puškin: Kapitánova dcéra J. Kalinčiak: Bratova ruka	Žiak vie v diele určiť kronikársky/chronologický kompozičný postup. Žiak dokáže analyzovať, interpretovať a hodnotiť literárny text v kontexte doby jeho vzniku a súčasnej doby. Vie určiť prostriedky rytmickej organizácie verša. Vie určiť prostriedky rytmickej organizácie verša. Dokáže odlišiť pásmo rozprávača a pásmo postáv. Dokáže určiť typ postavy v epickom diele.			Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Multikultúrna výchova
Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie	Postromantizmus	Komédia Humoreska G. K. Zechenter Laskomerský: Svadba	Žiak vie porovnať príbuzné štandardizované pojmy a chápe ich funkciu v konkrétnom texte. Chápe formy humoru vie určiť výrazové prostriedky,	5	Výklad, práca s textom Skupinová práca Individuálna práca žiakov	Osobnostný a sociálny rozvoj

		J. Palárik: Zmierenie alebo dobrodružstvo pri obžinkoch	ktoré navodzujú humorný charakter diela.			
Čítať s porozumením súvislé a nesúvislé texty Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie	Realizmus	Spoločenský/sociálny román, poviedka, novela Pásmo rozprávača, pásmo postáv, sociálny typ postavy Kompozičný postup: chronologický, reťazový, retrospektívny Činohra Sylabotonický veršový systém Stopa. Daktyl, trochej, jamb, predrážka/anakrúza	Žiak vie definovať umelecké prostriedky a vyhľadať ich v texte. Dokáže odlišiť pásmo rozprávača a pásmo postáv. Dokáže určiť typ rozprávača. Chápe funkciu postavy, dokáže určiť typ postavy. Vie v diele určiť chronologický, retrospektívny, reťazový kompozičný postup. Vie vysvetliť rytmické vlastnosti slovenčiny, dokáže definovať sylabotonický veršový systém, rozumie pojmom stopa, daktyl, spondej. Dokáže nájsť typy stôp v poézii. Vie určiť prostriedky rytmickej organizácie verša.	32	Výklad, práca s textom Skupinová práca Individuálna práca žiakov Projekt/prezentácia	Osobnostný a sociálny rozvoj
Analytické a interpretačné kompetencie Tvorivé kompetencie		Rozbor a interpretácia: P. O. Hviezdoslav: Hájnikova žena	Žiak dokáže analyzovať, interpretovať a hodnotiť literárny text v kontexte doby jeho vzniku a súčasnej doby.			Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

		Rozbor a interpretácia: Honoré de Balzac: Otec Goriot L. N. Tolstoj: Anna Kareninová F. M. Dostojevskij: Zločin a trest M. Kukučín: Dom v stráni Rozbor a interpretácia: M. Kukučín: Keď báčik z Chochoľova umrie J. G. Tajovský: Maco Mlieč B. S. Timrava: Bez hrdosti, Ťapákovci Rozbor a interpretácia: A.P. Čechov: Ujo Váňa J. G. Tajovský: Statky- zmätky	Vie vyhľadať štylistické prostriedky v texte a vysvetliť ich významovú funkciu.			Multikultúrna výchova

Počet diktátov: 2 /v každom polroku 1/
Počet slohových prác: 2 /v každom polroku 1/
Zameranie slohových prác: 1. umelecký opis
2. charakteristika

Hodnotenie:

Ústna odpoveď	30%
Písomná odpoveď	60%
Projekt	10%

Slohová práca	28 bodov
---------------	----------

Diktát	
0 – 1 chyba	10 bodov
2 – 3 chyby	8 bodov
4 – 5 chýb	6 bodov
6 – 7 chýb	4 body
8 – 9 chýb	2 body
10 a viac chýb	0 bodov

Celkové hodnotenie	
100% - 85%	1
84,9% - 70%	2
69,9% - 51%	3
50,9% - 35%	4
34,9% - 0%	5

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

IV. ročník

Jazyk a sloh: 33 hodín (1 hodina týždenne)

Učebnice: Hincová, K., Húsková, A.: Slovenský jazyk pre 1.- 4. ročník stredných škôl
Hincová, K. a kol.: Cvičebnica zo slovenského jazyka pre 3. ročník stredných škôl

Cieľ alebo kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy poznámky
<p>Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii/ Vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii – ústne a písomne</p> <p>Čítať s porozumením súvislé a nesúvislé texty</p>	<p>Komunikácia a sloh</p>	<p>Náučný štýl. Znaký náučného štýlu. Súvislý a nesúvislý text; graf, schéma, tabuľka.</p> <p>Fázy tvorenia jazykového prejavu.</p> <p>Kompozícia textov náučného štýlu. Nadpis, titulok, abstrakt, predhovor, jadro, záver, resumé.</p> <p>Výkladový slohový postup. Žánre náučného štýlu. Odborný opis, výklad, úvaha, diskusný príspevok, komentár, prednáška, referát, projekt. Spoločné a rozdielne znaky textov. Mimojazykové</p>	<p>Žiak ovláda jednotlivé fázy tvorenia prejavu a využíva ich v písomnej i ústnej podobe.</p> <p>Žiak vie odlišiť náučný prejav od prejavu iného charakteru.</p> <p>Žiak pri ústnej prezentácii jazykového prejavu aktívne využíva vhodné mimojazykové prostriedky, ktorými umocňuje jeho celkové vyznenie.</p>	<p>16</p>	<p>Výklad/práca s textom, individuálna práca žiakov</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Mediálna výchova</p>

		(neverbálne) prostriedky: mimika, gestika, proxemika.				
Schopnosť učiť sa učiť	Učenie sa	Postupy a formy logického myslenia. Dedukcia, indukcia, komparácia, analýza, syntéza, analógia.	Žiak racionálne používa logické myšlienkové operácie pri tvorbe vlastného náučného textu.	1	Výklad/práca s textom, individuálna práca žiakov	Osobnostný a sociálny rozvoj
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii/ Vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii – ústne a písomne	Práca s informáciami	Citácia. Presná, voľná, parafráza. Bibliografia, bibliografický záznam.	Žiak dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať vhodné informácie a využiť ich vo vlastnom texte. Žiak vie správne vytvoriť a zapísať bibliografický záznam.	1	Práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii/ Vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii – ústne a písomne	Syntaktická rovina jazyka	Súdržnosť textu. Prostriedky súdržnosti textu, konektory.	Žiak vie v cudzom texte vyhľadať a vo vlastnom jazykovom prejave uplatniť obsahové, jazykové a mimojazykové konektory, ktoré zabezpečujú súdržnosť textu.	1	Výklad/práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii/ Vyjadrovať sa adekvátne	Zvuková rovina jazyka, grafická stránka jazyka a pravopis	Fonetika, fonológia. Fonéma. Hláska. Samohlásky: krátke, dlhé; spoluhlásky: tvrdé, mäkké, obojaké; znelé, neznelé, znelé	Žiak pozná jazykovedné disciplíny, ktoré skúmajú zvukovú a písomnú podobu reči a ich základné jednotky. Žiak vo vlastných jazykových	14	Výklad/práca s textom, ústne a písomné precvičovanie	Osobnostný a sociálny rozvoj Mediálna výchova

<p>komunikačnej situácii – ústne a písomne</p>		<p>nepárové (zvučné); dvojhlásky. Slabika. Rozdeľovanie slov na slabiky; slabikotvorné hlásky: -l, -l', -r, -r'; rytmické krátenie. Slovo. Spisovná výslovnosť/ortoepia. Splývavá/viazaná výslovnosť, spodobovanie/znelostná asimilácia, výslovnosť a výskyt ä; výslovnosť slabík de/di, te/ti, ne/ni, le/li v cudzích slovách; výslovnosť cudzích slov.</p> <p>Intonácia. Časová modulácia reči: kvantita hlások, prestávka/pauza – fyziologická, významová; tempo reči, rytmus. Silová modulácia hlasu: hlavný slovný prízvuk, dôraz, sila hlasu. Tónová modulácia hlasu: uspokojivá končiaca melódia (klesavá), neuspokojivá končiaca melódia (stúpavá), neuspokojivá nekončiaca melódia vety. Frázovanie.</p>	<p>prejavoch dodržiava pravidlá spisovnej slovenskej výslovnosti, správne artikuluje, uplatňuje vhodnú intonáciu, v ktorej dodržiava významové a fyziologické pauzy, primerané tempo reči, správne frázovanie výpovede a vhodnú moduláciu hlasu.</p> <p>Ovláda výslovnosť bežne používaných cudzích slov.</p>			
--	--	---	---	--	--	--

		<p>Grafická stránka jazyka. Písmeno/graféma. Abeceda; malé, veľké, písané, tlačené písmená. Diakritické znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky. Interpunkcia; interpunkčné znamienka: bodka, otáznik, výkričník, čiarka, bodkočiarka, spojovník, zátvorka, pomlčka, úvodzovky, dvojbodka, apostrof, lomka, tri bodky.</p> <p>Pravopis/ortografia. Vybrané slová; rozdeľovanie predponových slov: slabičné a neslabičné predpony; priama reč, uvádzacia veta; vsuvka, prístavok, oslovenie; pravidlo o rytmickej krátení; samohlásková skupina, spoluhlásková skupina.</p>				
--	--	---	--	--	--	--

Počet diktátov: 2 (v každom polroku 1)
Počet slohových prác: 2 (v každom polroku 1)
Zameranie slohových prác: 1. výklad
2. úvaha

Hodnotenie:

Ústna odpoveď	30%
Písomná odpoveď	60%
Projekt	10%

Písomná slohová práca	Známka
28 – 26 bodov	1
25 – 21 bodov	2
20 – 14 bodov	3
13 – 9 bodov	4
8 – 0 bodov	5

Diktát	Známka
0 – 1 chyba	1
2 – 3 chyby	2
4 – 7 chýb	3
8 – 10 chýb	4
11 a viac chýb	5

Celkové hodnotenie	
100% - 85%	1
84,9% - 70%	2
69,9% - 51%	3
50,9% - 35%	4
34,9% - 0%	5

Cieľ alebo kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy poznámky
Analytické a interpretačné kompetencie Tvorivé kompetencie	Premeny realizmu	Realizmus, nové podoby realizmu, naturalizmus; Epika, epická próza. L. N. Jégé: Cesta životom, biografický román R. Rolland: Peter a Lucia, novela M. Urban: Staroba, charakterový typ postavy J. Jesenský: Demokrati, sociálny/spoločenský román; humor, satira, irónia A. Christie: Vraždy podľa abecedy, detektívny román, retrospektívny (spätný) kompozičný postup O. Wilde: Je dôležité mať Filipa, komédia	Vysvetliť rozdiel medzi sociálnym a psychologickým dielom, svoje tvrdenie podložiť vhodnou argumentáciou; charakterizovať biografický román/román s biografickými prvkami; vysvetliť podstatu charakterového typu postavy a identifikovať ho v konkrétnom diele. Vysvetliť pojmy satira, irónia a identifikovať ich v texte; porovnať chronologický a retrospektívny kompozičný postup.	12	Rozhovor/práca s textom, individuálna práca, projekt	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Mediálna výchova
Technika čítania a verejná prezentácia	Literárna moderna	Literárna moderna. Lyrika, lyrická poézia; Symbolizmus,	Charakterizovať pojmy literárna moderna, symbolizmus,	8	Výklad/práca s textom, skupinová práca	Multikultúr na výchova

Analytické a interpretačné kompetencie		impresionizmus. Ch. Baudelaire: Albatros, Súvislosti I. Krasko: Jehovah, Topole, Vesper dominicae, Otrok J. Jesenský: Romantika P. Verlaine: Básnické umenie	impresionizmus, vysvetliť znaky týchto literárnych smerov. Porozumieť čítanému textu, dokázať ho analyzovať a interpretovať. Zaradiť text do druhu lyriky/čistá, prírodná, spoločenská, ľúbostná, reflexívna. Identifikovať v básnickom texte symbol, protiklad/kontrast, zvukomalbu, eufóniu, asociáciu			Osobnostný a sociálny rozvoj
Čítať s porozumením súvislé a nesúvislé texty	Moderná slovenská poézia	Neosymbolizmus, vitalizmus; E. B. Lukáč: Nenávidíme? Milujeme?, Dravý pocit Ján Smrek: Cválajúce dni, Dievča v rozkvet; Lyrika ľúbostná, spoločenská, reflexívna (úvahová); sonet, verš	Rozpoznať vlastnosti voľného verša, demonštrovať rozdiely medzi voľným a metricky viazaným veršom. Vysvetliť estetickú pôsobivosť voľného verša, dokázať čítať voľný verš jazykovo správne, výrazne, so subjektívnym frázovaním a svoj spôsob frázovania vysvetliť. Charakterizovať podstatu ľúbostnej a spoločenskej lyriky, v konkrétnom texte. Vysvetliť pojmy verš, sonet.	6	Výklad/práca s textom, individuálna práca	Multikultúr na výchova
Čítať s porozumením súvislé a nesúvislé texty	Avantgarda	Avantgarda. Futurizmus, kubizmus, kubofuturizmus, expresionizmus,	Charakterizovať avantgardné smery. Nájsť typické znaky avantgardy v literárnom diele. Rozpoznať vlastnosti voľného v	30	Výklad/práca s textom, skupinová práca, projekt	Multikultúr na výchova Osobnostný a sociálny

<p>Analytické a interpretačné kompetencie</p> <p>Technika čítania a verejná prezentácia</p> <p>Tvorivé kompetencie</p>		<p>poetizmus, dadaizmus, surrealizmus/nadrealizmus;</p> <p>G. Apollinaire: A ako Amen, Pásmo voľný verš, asociácia</p> <p>E. M. Remarque: Na západe nič nové</p> <p>J. C. Hronský: Jozef Mak</p> <p>M. Urban: Živý bič</p> <p>G. Vámoš: Editino očko</p> <p>Dramatická literatúra; dráma, činohra, tragédia. J. Barč-Ivan: Matka</p> <p>I. Stodola: Bačova žena</p> <p>P. Zvon: Tanec nad plačom</p> <p>V. Nezval: Abeceda</p> <p>L. Novomeský: Pri kotrmelcoch opíc</p> <p>A. Breton: Za krásneho prísvitu</p> <p>R. Fabry: Pokazený písací stroj; automatický text</p> <p>R. Dilong: Mladý svadobník</p> <p>J. Šilan: Lipa v zime spieva; čistá (abstraktná) lyrika,</p>	<p>erša, demonštrovať rozdiely medzi voľným a metricky viazaným veršom. Dokázať čítať voľný verš.</p> <p>Vysvetliť podstatu asociatívnej metódy, metódy prúdu vedomia.</p> <p>Identifikovať lyrizáciu štýlu v epickej próze. Vyvodiť pojmy lyrizovaná próza, nespoľahlivý rozprávač, monumentalizácia a idealizácia postáv, personifikácia prírodných javov. Vysvetliť podstatu tragédie, klasickú kompozičnú osnovu; poznať základy dejovej štruktúry</p>		<p>rozvoj</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p> <p>Mediálna výchova</p>
--	--	--	--	--	--

		<p>duchovná lyrika</p> <p>Naturizmus. F. Švantner: Malka</p> <p>D. Chrobák: Drak sa vracia</p> <p>M. Figuli: Tri gaštanové kone;</p>				
<p>Čítať s porozumením súvislé a nesúvislé texty</p> <p>Analytické a interpretačné kompetencie</p> <p>Technika čítania a verejná prezentácia</p> <p>Tvorivé kompetencie</p>	Návrat k spoločenskej funkcii literatúry	<p>Absurdná literatúra, sociálne angažovaná literatúra, literatúra prúdu vedomia, literatúra sci-fi;</p> <p>F. Kafka: Premena</p> <p>P. Jilemnický: O dvoch bratoch...</p> <p>J. Hašek: Osudy dobrého vojáka Švejka...; komickosť, humor situačný, jazykový</p> <p>W. Faulkner: Bľabot a Bes; nespoľahlivosť v rozprávaní (nespoľahlivý rozprávač)</p> <p>M. Bulgakov: Majster a Margaréta</p> <p>K. Čapek: Válka s mloky</p>	<p>Vysvetliť podstatu absurdnej literatúry, literatúry socialistického realizmu, literatúry sci-fi.</p> <p>Identifikovať v texte prítomnosť motívu absurdity, sociálnej symboliky, prúdu vedomia. Charakterizovať sociálnu baladu, nonsens.</p>	10	Výklad/práca s textom, skupinová práca	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Multikultúrna výchova</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

V. ročník

Jazyk a sloh: 27 hodín (1 hodina týždenne)

Učebnice: Hincová, K., Húsková, A.: Slovenský jazyk pre 1.- 4. ročník stredných škôl
Záborská, M. a kol.: Cvičebnica zo slovenského jazyka pre 4. ročník stredných škôl

Cieľ alebo kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy poznámky
<p>Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii/ Vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii – ústne a písomne</p> <p>Čítať s porozumením súvislé a nesúvislé texty</p>	Sloh	<p>Ústna verejná komunikácia. Rétorika. Rečnícky štýl. Znaký rečníckeho štýlu: verejnosť, ústnosť, sugestívnosť, adresnosť, názornosť. Výrazové prostriedky rečníckeho štýlu; verbálne, neverbálne; mimika, gestika, proxemika. Z histórie rétoriky.</p> <p>Žánre rečníckeho štýlu. Agitačné prejavy; súdna reč, politická reč. Náučné prejavy; monologické – prednáška, prezentácia, náboženský prejav/kázeň, referát;</p>	<p>Žiak vie vysvetliť typické znaky príležitostných, náučných a agitačných prejavov a dokáže tieto žánre samostatne vytvoriť.</p> <p>Žiak vo vlastných jazykových prejavoch využíva široký repertoár slovnej zásoby, vyhýba sa stereotypnému vyjadrovaniu, rozlišuje funkčnosť a vhodnosť domácich a cudzích slov.</p> <p>Žiak ovláda a vo vlastných jazykových prejavoch rešpektuje aktuálnu jazykovú normu. Je schopný v každej komunikácii zvoliť vhodné štylistické prostriedky, aj vtedy, ak by tým porušil jazykovú normu.</p>	19	Výklad/práca s textom, individuálna práca, prezentácia vlastnej práce	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Mediálna výchova</p>

		dialogické - diskusný príspevok. Príležitostné prejavy; rámcový prejav, informačný prejav, slávnostný prejav, príhovor/prívet, súkromný prejav.	Žiak ovláda a vo vlastných jazykových prejavoch dodržiava spoločenské zásady komunikácie. Žiak pri ústnej prezentácii jazykového prejavu aktívne využíva vhodné mimojazykové prostriedky, ktorými umocňuje jeho celkové vyznenie.			
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii/ Vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii – ústne a písomne	Sloh	Rozprávací slohový postup. Rozprávanie; druhy rozprávania. Kompozícia rozprávania/umeleckého o rozprávania, vnútorná kompozícia – úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie; pointa. Jazykové prostriedky Dynamizujúce prvky v rozprávaní	Žiak ovláda typické znaky rozprávacieho slohového postupu, dokáže zostaviť vlastný kompozične a umelecky zaujímavý jazykový prejav s nečakanou pointou a intonačne výrazne ho prezentovať.		Výklad/práca s textom, individuálna práca	Osobnostný a sociálny rozvoj
Komunikovať adekvátne komunikačnej situácii/ Vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii – ústne a	Jazyk a reč	Jazyk. Jazykový znak, jazykový systém, reč. Funkcie jazyka; dorozumievacia/komunikatívna, poznávacia/kognitívna, estetická, reprezentatívna.	Žiak pozná lexikálny význam pojmov a vie vysvetliť jednotlivé funkcie jazyka. Žiak pozná a pri tvorbe vlastných jazykových prejavov aktívne využíva platné kodifikačné príručky.	8	Výklad/práca s textom	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova

<p>pisomne</p>		<p>Národný jazyk. Spisovný jazyk, nárečie – teritoriálne, sociálne. Jazyková norma; kodifikácia spisovného jazyka. Anton Bernolák, bernolákovčina; L. Štúr, štúrovčina; M. Hattala; kodifikačné príručky. Cieľový jazyk, cudzí jazyk, jazyky národnostných menšín, úradný/štátny jazyk.</p> <p>Vývin jazyka. Indoeurópsky prajazyk, praslovančina, staroslovienčina, indoeurópske jazyky: germánske, románske, slovanské – východoslovanské, západoslovanské, južnoslovanské.</p>	<p>Žiak vie vysvetliť rozdiel medzi národným, cudzím, cieľovým, úradným (štátnym) jazykom a jazykmi národnostných menšín a dokáže vysvetliť ich základné funkcie. Žiak ovláda klasifikáciu slovanských jazykov, vie vysvetliť vývojovú líniu slovenčiny od indoeurópskeho prajazyka po začlenenie do západoslovanskej jazykovej skupiny.</p> <p>.</p>			
----------------	--	---	--	--	--	--

Počet diktátov: 2 /v každom polroku 1/
 Počet slohových prác: 2 /v každom polroku 1/
 Zameranie slohových prác: 1. slávnostný prejav, 2. rozprávanie

Hodnotenie:

Ústna odpoveď	30%
Písomná odpoveď	60%
Projekt	10%

Písomná slohová práca	Známka
28 – 26 bodov	1
25 – 21 bodov	2
20 – 14 bodov	3
13 – 9 bodov	4
8 – 0 bodov	5

Diktát	Známka
0 – 1 chyba	1
2 – 3 chyby	2
4 – 7 chýb	3
8 – 10 chýb	4
11 a viac chýb	5

Celkové hodnotenie	
100% - 85%	1
84,9% - 70%	2
69,9% - 51%	3
50,9% - 35%	4
34,9% - 0%	5

Literatúra: 81 hodín (3 hodiny týždenne)

Učebnice: Polakovičová, A. a kol.: Literatúra IV pre stredné školy

Polakovičová, A. a kol.: Zbierka textov a úloh z literatúry IV

Cieľ alebo kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy poznámky
<p>Analytické a interpretačné kompetencie</p> <p>Tvorivé kompetencie</p>	<p>Tradície realizmu</p>	<p>A.Moravia: Rimanka F. Hečko: Červené víno R. Jašík: Námestie sv. Alžbety L. Ballek: Pomocník V. Šikula: výber z diela A.Miller: Smrť obchodného cestujúceho T. Williams: Električka zvaná Túžba</p>	<p>Žiak dokáže posúdiť hodnoty a významy diel v kontexte doby, v ktorej dielo vzniklo. Svoje poznatky a názory vie prezentovať, podložiť argumentmi a obhájiť v diskusii.</p> <p>Žiak chápe funkciu postavy a rozprávača, dokáže určiť typ postavy v epickom a dramatickom diele.</p> <p>Vie vysvetliť podstatu charakterového typu postavy a identifikovať ho v konkrétnom diele.</p>	<p>9</p>	<p>Výklad/práca s učebnicou, čítankou; individuálna práca</p>	<p>Multikultúr na výchova</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>
<p>Technika čítania a verejná prezentácia</p> <p>Analytické a interpretačné kompetencie</p> <p>Tvorivé kompetencie</p>	<p>Literatúra v totalitných podmienkach</p>	<p>Rúfus: Až dozrieme Válek: Dotyky V. Mihálik: výber poézie Konkretisti Bednár: Kolíska/Sklený vrch Mináč: Smrť chodí po horách D. Tatarka: Démon súhlasu</p>	<p>Žiak dokáže posúdiť hodnoty a významy diel v kontexte doby, v ktorej dielo vzniklo. Svoje poznatky a názory vie prezentovať, podložiť argumentmi a obhájiť v diskusii.</p> <p>Žiak dokáže vyjadriť vlastný pocit z neznámeho poetického</p>	<p>11</p>	<p>Výklad/práca s textom, skupinová práca</p>	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>

		Mňačko: Ako chutí moc Solženicyn: Jeden deň Ivana Denisoviča	textu, vie urobiť myšlienkový a formálny rozbor textu. Žiak dokáže vysvetliť retrospektívny kompozičný postup, jeho prítomnosť v konkrétnom diele, vzťah medzi retrospektívou a dejovým napätím. Vysvetliť význam využitia chronologickej kompozície a retrospektívy.			
Analytické a interpretačné kompetencie	Zmeny pohľadu na realitu	Existencializmus. Sartre: S vylúčením verejnosti Bukovčan: Kým kohút nezaspieva	Žiak vie vysvetliť podstatu literatúry existencializmu, identifikovať v texte prítomnosť motívu absurdity.	17	Riadený rozhovor/práca s učebnicou, textom	Osobnostný a sociálny rozvoj
		Nový román. Grillet: Žiarlivosť	Žiak dokáže porozumieť čítanému textu, dokázať ho analyzovať a interpretovať.		Výklad/ práca s učebnicou, textom	Osobnostný a sociálny rozvoj
Analytické a interpretačné kompetencie Tvorivé kompetencie		Absurdná dráma Beckett: Čakanie na Godota Karvaš: Absolútny zákaz	Žiak vie definovať nové pojmy, nájsť rozdiely medzi klasickou a absurdnou drámou, nájsť znaky absurdnej drámy v konkrétnom texte. Rozlíšiť umelecké a neumelecké, posúdiť hodnotový rebríček postáv,		Rozhovor/práca s učebnicou, textom Projekt/prezentácia	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektu a prezentač né zručnosti

			ocenit nadčasovost' diel.			
		<p>Revolta ako prejav spoločenskej angažovanosti</p> <p>Bítnici/Rozhnevaní mladí muži</p> <p>Osamelí bežci</p> <p>Urban: Malý zúrivý Robinson</p> <p>Salinger: Kto chytá v žite</p>	<p>Rozlíšiť umelecké a neumelecké, posúdiť hodnotový rebríček postáv, ocenit nadčasovost' diel.</p>		Diskusia/ práca s textom	Multikultúr na výchova
Analytické a interpretačné kompetencie		<p>Magický realizmus, fantastická literatúra</p> <p>Márquez: Sto rokov samoty</p> <p>P. Jaroš: Tisícročná včela</p> <p>Orwell: 1984</p> <p>Hvorecký: Prvé víťazstvo hypermarketov</p>	<p>Žiak dokáže rozlíšiť umelecké a neumelecké, reálne a magické v diele, posúdiť hodnotový rebríček postáv, ocenit nadčasovost' diel.</p>		Riadený rozhovor/skupinová práca	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Multikultúr na výchova</p>

Analytické a interpretačné kompetencie	Postmoderna	Eco: Meno ruže Dušek: Rýchlik R. Sloboda: Rozum Lasica a Satinský: Soireé Štepka: Jááánošíík	Žiak vie vysvetliť princíp neurčitosti v rozprávaní a identifi líšiť dielakuje výrazové prostriedky, na ktorých je neurčitosť vybudovaná. V texte identifikuje prvky bez časovej a logickej súvislosti. Pri členení textu dokáže odlíšiť diela so skrytým významovým plánom od diel, v ktorých absentuje alebo je potlačená dejová línia. Rozumie koncepcii bizarných a nadprirodzených postáv a netradičných rozprávačov.	6	Riadený rozhovor /práca s učebnicou, čítankou, knihou	Osobnostný a sociálny rozvoj
Analytické a interpretačné kompetencierozume Čítať s porozumením súvislé a nesúvislé texty	Súčasná slovenská literatúra	Kompaníková: Biele miesta L. Kerata: Gebuliak P. Pišťanek – D. Taragel: Sekerou a nožom	Žiak dokáže vyjadriť vlastný pocit z neznámeho umeleckého textu, vie urobiť myšlienkový a formálny rozbor diela.	6	Výklad, ústne a písomné opakovanie, Projekt/prezentácia	Osobnostný a sociálny rozvoj
Analytické a interpretačné kompetencie Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie	Etapy literárneho vývoja/Literárne obdobia a smery	Staroveká literatúra Antická grécka literatúra Antická rímska literatúra Stredoveká literatúra Kresťanská a rytierska literatúra	Žiak vie chronologicky usporiadať a charakterizovať literárnohistorické obdobia a smery, do ich rámca zaradiť vybraných autorov na základe relevantných znakov diel. Žiak dokáže analyzovať a	32	Ústne a písomné opakovanie, projekt/individuálna práca žiakov, práca s textom, prezentácia	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova

Tvorivé kompetencie		Renesančná literatúra Baroková literatúra Klasicistická literatúra Romantizmus Realizmus Literárna moderna Avantgarda Povojnová naratívna a angažovaná tvorba Socialistický realizmus	zovšeobecňovať konanie hrdinov, vie vysvetliť autorov zámer pri koncipovaní diela, jeho lexikálne, stylistické, formálne zvláštnosti. Je schopný interpretovať dielo a primerane prezentovať svoj projekt. Žiak dokáže pretransformovať text básnického alebo dramatického diela do prózy.			
---------------------	--	---	--	--	--	--

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre slovenský jazyk a literatúru.

Inovovaný školský vzdelávací program je v 1. ročníku rozšírený o 1 hodinu a v 5. ročníku o 4 hodiny v porovnaní s inovovaným štátnym vzdelávacím programom. Tieto disponibilné hodiny boli pridelené v záujme lepšieho upevnenia vedomostí, zvýšenia kvality práce s textom (čítanie s porozumením, tvorba vlastných textov) a prípravy na maturitné skúšky. Kvalita výkonu sa mení tým, že bol vytvorený väčší priestor na jeho utvrdenie.

Učivo, ktoré prehlbuje kvalitu výkonu je v učebných osnovách vyznačené zvýrazneným písmom a je konkretizované v tematických výchovnovzdelávacích plánoch.